

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**СУЧАСНІ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-
АДМІНІСТРУВАННЯ**

30 квітня 2020 р.

«Пономаренко»
Черкаси – 2020 р.

УДК 658.012.32 (063)

С 91

Матеріали збірника друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Сучасні теорія і практика менеджменту та бізнес-адміністрування: Збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 30 квітня 2020 р.). – Черкаси, Черкаський державний технологічний університет. Видавець Пономаренко Р.В., 2020. – 88 с.

Організаційний комітет конференції:

Григор Олег Олександрович	к. держ. упр., доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету
Фауре Еміль Віталійович	д. т. н., доцент, проректор з науково-дослідної роботи та міжнародних зв'язків
Лутай Лариса Анатоліївна	д. е. н., професор, дійсний член Академії економічних наук України, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України
Фінагіна Олеся Валентинівна	д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Захарова Оксана Володимирівна	д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Проданова Лариса Василівна	д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Павловська Анна Станіславівна	д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Солоха Дмитро Володимирович	д. е. н., професор, декан факультету економіки Донецького державного університету управління (м. Маріуполь)
Горохова Людмила Петрівна	директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес освіти
Панкова Людмила Іллівна	к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Якушев Олександр Володимирович	к. е. н., доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету

ISBN 978-966-2554-67-0

© Авторські тексти, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 Проблеми і перспективи розвитку менеджменту та бізнес-адміністрування: теорія і практика	6
<i>Горохова Л.П., Сергата М.М.</i> ЦІЛЬОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ НАРОЩЕННЯ ПРОЯВІВ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	7
<i>Мартінович В.Г., Руденко О.А.</i> АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ	9
СЕКЦІЯ 2 Теорія і практика управління соціально-економічним розвитком: підприємство, регіон, країна	13
<i>Бітюк І.М., Леванець І.Е.</i> КАДРОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ	14
<i>Буряк Є.В., Білик А.В.</i> ПОТЕНЦІАЛ КЛАСТЕРОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: МАЙБУТНЄ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ, ВЛАДИ ТА НАСЕЛЕННЯ	16
<i>Захарова О.В., Буряк Є.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	19
<i>Захарова О.В., Скібська К.О.</i> УМОВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	21
<i>Лутай Л.А.</i> НОВІ ВИКЛИКИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	24
<i>Мильніченко С.М., Руденко О.А.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ»	26
<i>Мілевський Е.М., Руденко О.А.</i> МЕТОДИКА ОЦІНКИ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	29
<i>Назаренко Ю.О.</i> МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	31

<i>Панкова Л.І.</i> ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	34
<i>Скічко І.В.</i> КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД В ЕКОНОМІЦІ РЕГІОНУ	36
<i>Фінагіна О.В.</i> НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ: ПОГЛЯД НА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	39
<i>Фоміна О.О., Шарлай Р.С.</i> ПОДАТОК НА БЕЗДІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ДЕМОГРАФІЧНОГО СПАДУ	41
<i>Якушев О.В., Артёмов Д.Ю.</i> АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	43
СЕКЦІЯ 3 Перспективи розвитку аграрного менеджменту	47
<i>Проданова Л.В., Дмитренко Б.В.</i> ВИВЧЕННЯ СТАНУ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	48
<i>Хорошун Ю.В.</i> АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОБСЯГІВ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ	51
СЕКЦІЯ 4 Новітні підходи до управління інноваційними та інвестиційними процесами	54
<i>Барбанова І.С.</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	55
<i>Панкова Л.І. Штильовий Є.О.</i> КЛАСТЕРНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	57
<i>Середюк Т.Б.</i> РОЛЬ ДИФУЗІЇ ІННОВАЦІЙ У СЕКТОРІ ІКТ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	59

СЕКЦІЯ 5 Сучасні технології бізнес-освіти та управління знаннями	62
<i>Подлужна Н.О.</i> ДЕТАЛІЗАЦІЯ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЙ	63
<i>Павловська А.С., Солоха Д.В., Різник С.В.</i> ВПЛИВ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ НА РОЗВИТОК ДІЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА	66
<i>Плаксюк О.О.</i> КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБАЛАНСУВАННЯ ЕКОНОМІКО - СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ	69
<i>Трояновський В.Є., Шабала А.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ	71
СЕКЦІЯ 6 Пріоритети розвитку менеджменту сфери послуг	74
<i>Білозубенко В.С., Шаблій С.Є.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	75
<i>Гулак Д.В.</i> ВСТАНОВЛЕННЯ ЄДИНОГО ТАРИФУ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ ДЛЯ ПОБУТОВИХ ТА НЕПОБУТОВИХ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПІДХОДУ	77
<i>Зінченко О. А.</i> МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	80
<i>Якушев О.В., Сиренко Ю.І.</i> ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО ФАХІВЦІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	82
<i>Чернишов О.Ю.</i> УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ ТОВАРІВ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	84

4. Чисельність населення (за оцінкою) на 1 січня 2020 року та середня чисельність у 2019 році. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Оцінка чисельності наявного населення України. URL: https://prm.ua/wp-content/uploads/2020/01/Otsinka_nayavnogo_naselennya_Ukrayini.pdf.
6. Статистика шлюбів та розлучень за даними РБК-Україна URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/2019-godu-6-raz-bolshe-brakov-razvodov-minyust-1580838797.html>.
7. Грошові виплати на дитину в 2020 році: розмір допомоги <https://www.lawportal.com.ua/groshovi-vyplaty-dity-rozmir-dopomogy.html>.
8. Мінімальна заробітна плата. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/min/>.
9. Прожитковий мінімум. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/>.

УДК: 332.14:334.75:338.46]-047.44

Якушев О.В.,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування,
Артёмов Д.Ю., *аспірант PhD,*
Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси

АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Важливим чинником зміни кількості ЗВО в регіонах України є достатнє фінансове забезпечення освіти, прозорість його розподілу та цільове використання. У країнах з розвинутою ринковою економікою витрати держави на освіту складають вагомую частину бюджету і систематично збільшуються, оскільки, чим кращою є освітня підготовка фахівців, тим результативніше виробництво, й тим менші в країні рівень безробіття, бідності тощо. В Україні ж ситуація з фінансуванням закладів освіти є дещо іншою (рис. 1).

Протягом досліджуваного періоду спостерігалася тенденція до поступового зростання обсягу ВВП України у гривневому еквіваленті, проте щорічні витрати на освіту залишалися практично на однаковому рівні за останні чотири роки – у середньому 0,13 млрд грн. Тобто, держава не збільшує обсяг фінансування освіти, через що значні його обсяги залучаються вищою освітою з позабюджетних коштів, перш за все, за рахунок часткової плати за навчання. Внаслідок цього відбувається загрозливе скорочення чисельності працюючих у науковій та науково-технічній сфері, посилюється відтік молодих талановитих науковців, їх міграція за кордон. У результаті наукові установи

вимушені переходити на режим неповної зайнятості, зменшується обсяг грошового забезпечення наукових працівників, зростає соціальна напруга в трудових колективах. Все це свідчить про необхідність розробки напрямів підвищення фінансування освітньої системи України та збільшення частки видатків на науково-дослідні розробки від обсягу ВВП України.

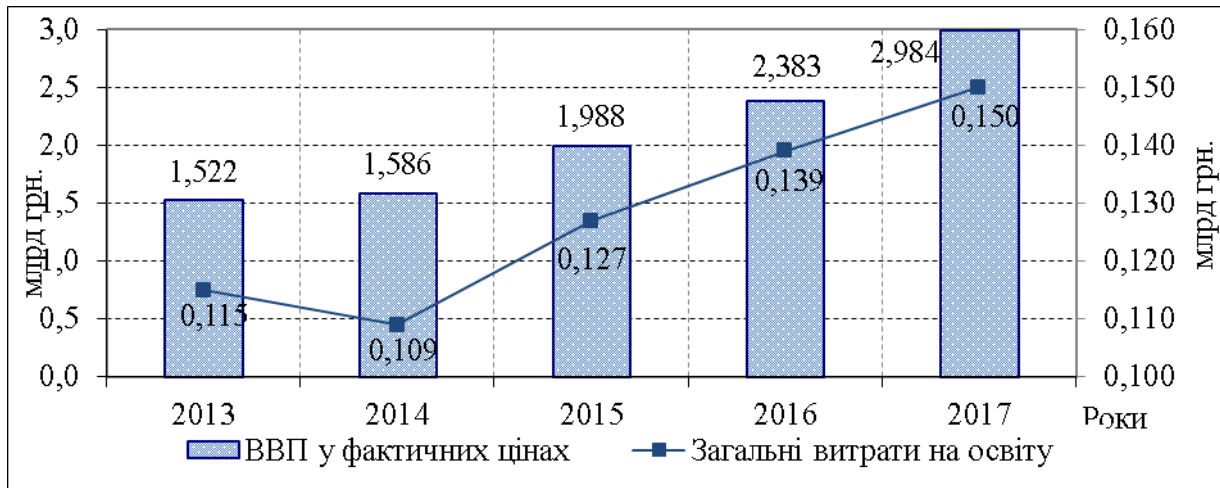

Рис. 1. Динаміка ВВП України та загальних витрат на освіту протягом 2013-2017 рр.

Джерело: складено авторами [1; 2; 3]

Розглянемо більш докладно яку частину фінансування від обсягу ВВП держава спрямовувала на освітню діяльність (рис. 2). Загальні витрати на освіту в Україні у 2013 р. перевищували 7,0% від обсягу ВВП, притому з них держава спрямувала на освіту 6,5%. Надалі частка загальних витрат на освіту щорічно зменшувалася і у 2016 р. становила лише 5,9%. Державні витрати на освіту також мали тенденцію до щорічного скорочення (з 6,4% у 2013 р. до 5,0% у 2016 р.), що невідмінно скорочувало можливості щодо підвищення ЗВО якості освіти. При цьому навчальні заклади III-IV рівнів акредитації є найбільшими споживачами фінансових ресурсів: близько 35,0% від загальних витрат на освіту [2].

Проте скорочення обсягів та нерегулярність здійснення витрат на освіту, зміна підходів до їх розподілу на містах негативним чином позначається на якості освітніх послуг. У результаті втрачається якість підготовки сучасних фахівців, спостерігається невідповідність їх компетентностей новими сучасним технологіям та структурним змінам в економіці. Виникає загроза руйнування наукових шкіл, якісного проведення сучасних наукових досліджень та наукового супроводу високотехнологічних галузей виробництва. Зниження якості освіти та, переважно, вищої освіти призводить до відтоку абітурієнтів та зменшення кількості студентів, що навчаються в Україні (рис. 3).

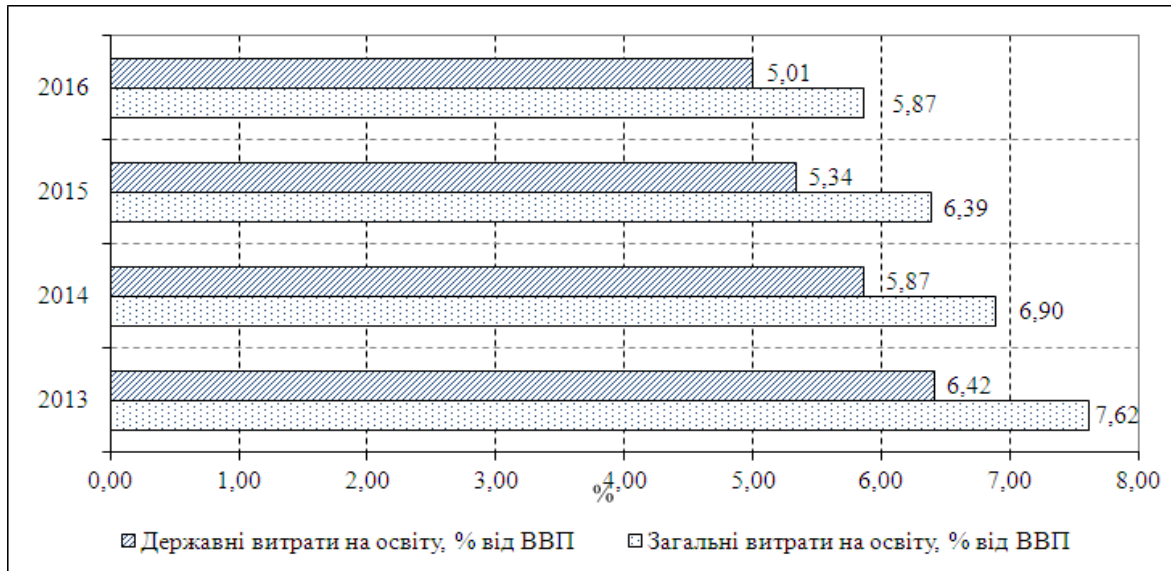

Рис. 2. Частка витрат на освітню діяльність в Україні за період 2013-2016 рр.
Джерело: складено авторами [1; 2]

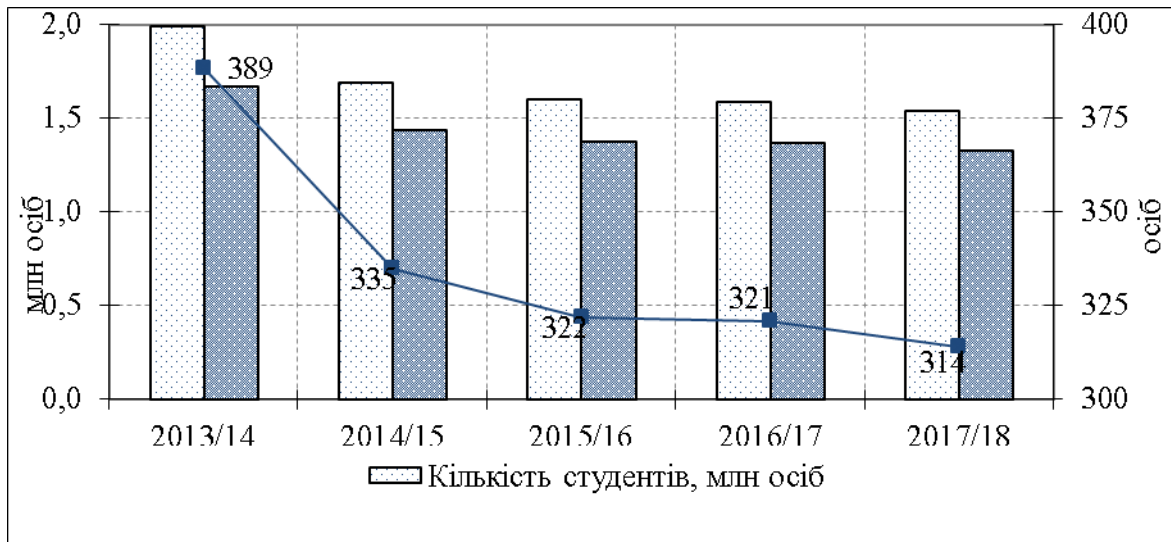

Рис. 3. Динаміка кількості студентів в Україні за період 2013-2017 рр.
Джерело: складено авторами [1; 2]

Можна констатувати про наявність тенденції до щорічного скорочення кількості студентів в Україні протягом всього досліджуваного періоду від 2,0 млн осіб у 2013 р., до 1,5 млн осіб у 2017 р. Збереження означеної тенденції і надалі може мати негативні наслідки у вигляді вимушеного скорочення чисельності науково-педагогічних працівників ЗВО.

Аналізуючи освітню систему України та вищу школу зокрема, можна стверджувати про незбалансованість між масштабами її діяльності та обсягами фінансування. Відповідно держава втрачає передові позиції щодо рівня освіченості громадян, скорочуються масштаби та рівень якості підготовки науково-педагогічних кадрів, помітно погіршуються умови для творчої роботи науковців та викладачів. При цьому слід підкреслити, що реальне бюджетне фінансування вищої освіти і науки протягом всього періоду дослідження не

відповідає вимогам і нормам Закону України «Про вищу освіту» [4]. Для більш ефективного прискорення процесів створення кластерів підприємств сфери послуг необхідно невідкладно вдосконалювати та підтримувати освітню систему регіонів України.

Літературні джерела

1. Валовий внутрішній продукт. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 16.03.2020).
2. Динаміка кількості ЗВО України I-II та III-IV рівнів акредитації. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 9.03.2020).
3. Кінцеві споживчі витрати сектору загального державного управління за функціями. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 15.03.2020).
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 14.03.2020).

Наукове видання

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**СУЧАСНІ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-
АДМІНІСТРУВАННЯ**

(українською мовою)

В авторській редакції

Підписано до друку 18.05.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Друк цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Умов. друк. арк. 5,2. Обл. вид. арк. 4,8

Тираж 50 прим.

Видавець ФОП Пономаренко Р.В.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців

Серія ДК № 3863 від 19.08.2010 р.

18000, Україна, м. Черкаси, вул. Смілянська, 120/1,

тел./факс: (0472) 63-69-15, 50-30-03

e-mail: druk_r@ukr.net

www.everest.ck.ua

Віддруковано і виготовлено

в друкарні ФОП Пономаренко Р.В.,

18000, Україна, м. Черкаси, вул. Смілянська, 120/1,

тел./факс: (0472) 63-69-15, 50-30-03